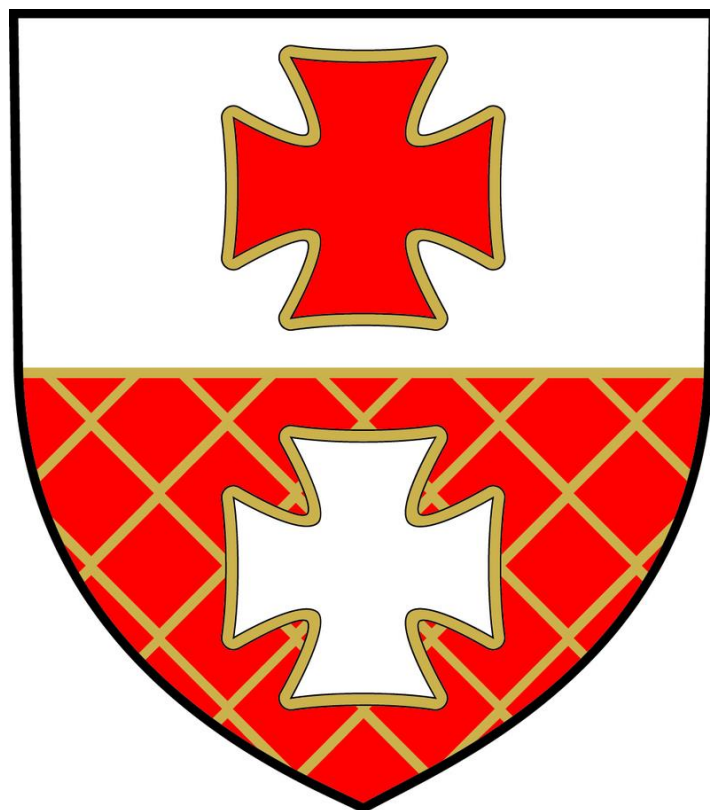

PREZYDENT MIASTA ELBLĄG

RAPORT Z REALIZACJI W LATACH 2019-2020

**PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA ELBLĄG DO ROKU
2020 Z UWZGLĘDNIENIEM PERSPEKTYWY NA LATA 2021-2025**

Dokument został opracowany w Departamencie Ochrony Środowiska
Urzędu Miejskiego w Elblągu

Spis treści

1. Wprowadzenie	4
1.1. Podstawa prawna i cel opracowania „Programu Ochrony Środowiska dla miasta Elbląg do roku 2020 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2021-2025”	4
1.2. Podstawa prawna i cel opracowania „Raportu z realizacji w latach 2019-2020 Programu Ochrony Środowiska dla miasta Elbląg do roku 2020 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2021-2025”	4
1.3. Metodyka opracowania „Raportu z realizacji w latach 2019-2020 Programu Ochrony Środowiska dla miasta Elbląg do roku 2020 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2021-2025”	5
2. Określone w programie cele i zadania ochrony środowiska dla poszczególnych obszarów działania	6
3. Ocena realizacji zadań określonych dla osiągnięcia założonych w programie celów – zadania własne gminy	7
3.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza	7
3.2. Zagrożenie hałasem	10
3.3. Gospodarka wodno-ściekowa	12
3.4. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	13
3.5. Zasoby przyrodnicze	14
3.6. Edukacja	15
4. Realizacja zadań określonych dla osiągnięcia założonych w programie celów – zadania monitorowane	18
4.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza	18
4.2. Gospodarowanie wodami	20
4.3. Gospodarka wodno-ściekowa	21
4.4. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	22
4.5. Zasoby przyrodnicze	23
4.6. Edukacja	24
5. Mierniki realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla miasta Elbląg do roku 2020 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2021-2025”	28
6. Podsumowanie i wnioski	32

1. Wprowadzenie

Elbląg to miasto świadome, odpowiedzialne i gotowe na wyzwania przyszłości, wynikające ze zmian klimatu, które chroni i rozwija swój kapitał przyrodniczy oraz zapewnia bezpieczeństwo i zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy.

1.1. Podstawa prawna i cel opracowania „Programu Ochrony Środowiska dla miasta Elbląg do roku 2020 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2021-2025”

Zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1219 z późn. zm.) w celu realizacji polityki ochrony środowiska, organ wykonawczy miasta sporządza program ochrony środowiska.

Wykonując ten obowiązek przygotowano dokument pn. „Program Ochrony Środowiska dla miasta Elbląg do roku 2020 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2021-2025”, który został przyjęty uchwałą Rady Miejskiej w Elblągu nr XX/412/2016 z dnia 24.11.2016 r.

Program sporządzony został na okres 4 lat, przy czym określa również perspektywę na okres kolejnych 5 lat. W Programie zostały określone obszary i kierunki interwencji, cele ekologiczne, priorytety, a także harmonogram działań na rzecz poprawy stanu środowiska.

Nadrzędnym celem Programu jest długotrwały, zrównoważony rozwój miasta, w którym kwestie ochrony środowiska są rozważane na równi z kwestiami rozwoju społecznego i gospodarczego. Program określa działania niezbędne do realizacji na terenie Gminy Miasto Elbląg przez jednostki samorządowe i instytucje zajmujące się m.in. zagadnieniami związanymi z ochroną środowiska. Działania te są ściśle powiązane z zadaniami realizowanymi dla osiągnięcia określonych celów środowiskowych. Program składa się z 3 podstawowych części obejmujących:

1. ogólną charakterystykę miasta, ocenę stanu zasobów środowiska, jego zagrożeń oraz stanu infrastruktury ochrony środowiska;
2. cele programu ochrony środowiska, zadania i ich finansowanie,
3. system realizacji programu ochrony środowiska.

1.2. Podstawa prawna i cel opracowania „Raportu z realizacji w latach 2019-2020 Programu Ochrony Środowiska dla miasta Elbląg do roku 2020 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2021-2025”

Organy wykonawcze gmin i powiatów, zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1219 z późn. zm.) sporządzają co 2 lata raport z wykonania programu ochrony środowiska, który przedstawiają odpowiednio radzie gminy lub radzie powiatu.

W związku z powyższym, niniejszy dokument stanowi raport z realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Elbląg do roku 2020 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2021-2025” przedstawiający i podsumowujący działania w zakresie ochrony środowiska na terenie miasta Elbląg w latach 2019-2020.

Celem wykonania Raportu jest diagnoza stanu oraz zmian zachodzących w środowisku miasta Elbląg, a także określenie stopnia realizacji zadań wyznaczonych w Programie.

1.3. Metodyka opracowania „Raportu z realizacji w latach 2019-2020 Programu Ochrony Środowiska dla miasta Elbląg do roku 2020 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2021-2025”

Do sporządzenia Raportu posłużono się niezbędną literaturą, informacjami własnymi organu oraz materiałami pochodzącymi z instytucji leżących w granicach administracyjnych Gminy Miasto Elbląg, które realizowały zadania wpisujące się w założenia w/w Programu.

Dzięki temu możliwe było pełne, rzetelne pozyskanie danych obrazujących stan środowiska w mieście w latach 2019-2020 oraz informacji dotyczących przedsięwzięć podjętych w celu realizacji w tych latach działań określonych w Programie.

Monitoring komponentów środowiska oraz działań mających wpływ na środowisko prowadzony jest przez wyznaczone instytucje w sposób ciągły w ramach działalności wynikającej z przepisów prawa.

Podczas tworzenia Raportu zostały wykorzystane poniższe źródła:

- **Ankiety sprawozdawcze**

Jednym z pierwszych etapów prac nad Raportem było opracowanie ankiet sprawozdawczych, skierowanych do podmiotów i instytucji leżących w granicach administracyjnych miasta Elbląg. Konstrukcja ankiet umożliwiała pozyskanie kluczowych z punktu widzenia przygotowania Raportu informacji, na temat prowadzonych działań, mających wpływ na stan środowiska w Elblągu. Skierowane Ankiety uwzględniały informacje na temat realizacji wszystkich działań przewidzianych w Programie.

- **Sprawozdania z realizacji z planów i programów**

Uzupełnieniem wyników ankiet były informacje pozyskiwane i przygotowywane w ramach realizacji obowiązku sprawozdawczego z realizacji planów i programów w latach 2019-2020.

- **Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego**

Pomiar stopnia realizacji celów Programu odbywa się m.in. poprzez mierniki. W celu wykonania analizy wskaźników realizacji Programu dla obszarów interwencji wykorzystano dane udostępnione przez Główny Urząd Statystyczny.

Ponadto, podczas prac nad wykonaniem Raportu posłużono się następującymi pozycjami literatury:

- „Roczna ocena jakości powietrza w województwie warmińsko-mazurskim – Raport Wojewódzki za rok 2019” Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska,
- „Roczna ocena jakości powietrza w województwie warmińsko-mazurskim – Raport Wojewódzki za rok 2020” Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska,

- „Stan środowiska w województwie warmińsko-mazurskim. Raport 2020” Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

2. Określone w programie cele i zadania ochrony środowiska dla poszczególnych obszarów działania

Nadrzędnym celem Programu Ochrony Środowiska jest długotrwały, zrównoważony rozwój miasta, w którym kwestie ochrony środowiska są rozważane na równi z kwestiami rozwoju społecznego i gospodarczego.

W „Programie Ochrony Środowiska dla Miasta Elbląg do roku 2020 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2021-2025” określono cele ochrony środowiska dla poszczególnych obszarów działania:

- **ochrona klimatu i jakości powietrza** - cele: dobra jakość powietrza atmosferycznego bez przekroczeń dopuszczalnych norm - osiągnięcie poziomów dopuszczalnych zanieczyszczeń powietrza: osiągnięcie poziomu docelowego benzo(a)pirenu; osiągnięcie poziomu celu długoterminowego dla ozonu; ograniczenie emisji gazów cieplarnianych;
- **zagrożenie hałasem** - cele: dobry stan klimatu akustycznego bez przekroczeń dopuszczalnych norm poziomu hałasu; zmniejszenie liczby osób narażonych na ponadnormatywny hałas;
- **gospodarka wodno-ściekowa** - cel: poprawa jakości wód powierzchniowych;
- **gleby** – cele: dobra jakość gleb; rekultywacja i rewitalizacja terenów zdegradowanych;
- **gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów** - cele: ograniczenie ilości odpadów komunalnych przekazywanych do składowania; ograniczenie negatywnego oddziaływania odpadów na środowisko;
- **zasoby przyrodnicze** - cele: zachowanie na tym samym poziomie lesistości miasta; zachowanie różnorodności biologicznej;

Poza głównymi obszarami interwencji w strategii ochrony środowiska uwzględniono również zagadnienia horyzontalne takie, jak działania edukacyjne, czy monitoring środowiska:

- **edukacja** – cel: świadome ekologicznie społeczeństwo;
- **monitoring środowiska** – cel: zapewnienie wiarygodnych informacji o stanie środowiska.

Uwzględniając cele ochrony środowiska w poszczególnych obszarach działania został opracowany harmonogram rzeczowo-finansowy, będący listą zadań planowanych do realizacji w latach 2016-2025. Szczegółowy wykaz w/w zadań zawarty został w tabelach Nr 21 i Nr 22 opracowania pt.: „Program Ochrony Środowiska dla Miasta Elbląg do roku 2020 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2021-2025”. Należy podkreślić, że lista zadań ujętych w Programie nie zamyka możliwości realizowania innych działań. Oznacza to możliwość realizacji przedsięwzięć nie wskazanych bezpośrednio w harmonogramie, a mieszczących się w ramach obszarów i kierunków interwencji Programu.

Niniejszy Raport dokonuje oceny w zakresie realizacji zadań określonych w Programie w latach 2019-2020.

3. Ocena realizacji zadań określonych dla osiągnięcia założonych w programie celów – zadania własne gminy

3.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza

Nazwa zadania	Termin realizacji zgodnie z harmonogramem rzeczowo-finansowym Programu
Realizacja Programu ochrony powietrza ze względu na przekroczenia poziomu docelowego benzo(a)pirenu w strefie Miasto Elbląg. Realizacja Programu ochrony powietrza dla strefy miasto Elbląg ze względu na przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu PM10 i poziomu docelowego benzo(a)pirenu zawartego w pyłe PM10.	2016-2020
Dofinansowanie obniżenia emisji z ogrzewania indywidualnego przez wymianę sposobu ogrzewania.	2017-2025

W ramach wdrażania „Programu ochrony powietrza ze względu na przekroczenie poziomu docelowego benzo(a)pirenu w strefie Miasto Elbląg” oraz „Programu ochrony powietrza dla strefy miasto Elbląg ze względu na przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu PM10 i poziomu docelowego benzo(a)pirenu zawartego w pyłe PM10, realizowana jest zmiana systemu ogrzewania opartego na paliwie stałym i zastąpienie go ogrzewaniem proekologicznym przy wsparciu dofinansowania części kosztów wymiany systemu ogrzewania ze środków budżetowych miasta.

Ponadto w ramach w/w Programu prowadzone były działania edukacyjne : m. in. cykliczne akcje Dzień Ziemi, Sprzątanie Świata, Europejski Dzień bez Samochodu, Elbląskie Dni Recyklingu i inne działania edukacyjne i programowe realizowane w latach 2019-2020 r. Szczegółowe informacje dotyczące działań edukacyjnych związanych z ochroną klimatu i jakością powietrza uwzględnione zostały w podrozdziale 3.6 – Edukacja.

W zakresie planowania przestrzennego w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wprowadzane były zapisy dotyczące sposobów zabudowy i zagospodarowania terenu umożliwiające ograniczenie emisji B(a)P poprzez działania polegające na wprowadzaniu zieleni ochronnej i urządzonej oraz utrzymania terenów niezabudowanych – otwartych – celem zapewnienia odpowiedniej cyrkulacji powietrza w mieście.

Miasto Elbląg od 2017 r. podejmuje działania zmierzające do zmniejszenia zanieczyszczeń pyłowych w ramach programu dofinansowania mającego na celu ograniczanie niskiej emisji. Program ten ma na celu poprawę jakości powietrza w mieście Elbląg poprzez likwidację starych, nieefektywnych systemów grzewczych opalanych paliwem stałym. Tym samym program przyczynia się do poprawy warunków życia Elblązan.

Zasady programu dotacji zostały określone w Zarządzeniach Prezydenta Miasta Elbląg w sprawie szczegółowych warunków dofinansowania kosztów inwestycji z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, związanych z ograniczeniem niskiej emisji poprzez wymianę systemu ogrzewania opartego na paliwie stałym i zastąpienie go ogrzewaniem proekologicznym, tj. gazowym, elektrycznym lub podłączeniem nieruchomości do miejskiej sieci ciepłowniczej na terenie Gminy Miasto Elbląg w roku 2019 i 2020.

Rok	Ilość złożonych wniosków	Ilość zawartych umów (wnioskodawcy spełniający warunki regulaminu)	Ilość umów zrealizowanych przez wnioskodawców	Kwota wydatkowana z budżetu miasta	Powierzchnia lokali w których wymieniono system ogrzewania	Ilość zlikwidowanych pieców na paliwo stałe
2019	171	158	145	284 995 zł	8 531,57 m ²	155
2020	151	129	119	332 694,35 zł	6 526,54 m ²	142
łącznie w latach 2019-2020	322	287	264	617 689,35 zł	15 058,11 m ²	297

Dodatkowo w obszarze interwencji ochrona klimatu i jakości powietrza, aby zapobiegać negatywnym oddziaływaniom smogu na zdrowie mieszkańców i środowisko prowadzone były działania kontrolne w ramach "patroli antysmogowych" prowadzonych przez Straż Miejską.

W latach 2019-2020 Straż Miejska przeprowadziła 1217 kontroli instalacji grzewczych na terenie nieruchomości, gdzie zachodziło podejrzenie spalania odpadów komunalnych. Kontrolowano domy mieszkalne wolno stojące, mieszkania komunalne a także siedziby firm prowadzących działalność gospodarczą. Kontrole odbywały się na podstawie zgłoszeń telefonicznych pod numer alarmowy 986 jak również bezpośrednie działania podejmowane przez strażników miejskich patrolujących poszczególne rejony miasta i dotyczyły najczęściej „czarnego duszącego dymu”.

W 2019 r. na bieżąco mieszkańcy miasta Elbląga informowani byli o zagrożeniach i konsekwencjach związanych z nieprzestrzeganiem prawa o ochronie środowiska, poprzez publikację artykułów na stronie internetowej www.strazmiejska.elblag.eu oraz miejskich portalach internetowych, audycjach radiowych w: Radio Olsztyn, Eska, Radio Gdańsk. Zespół ds. Profilaktyki i Komunikacji Społecznej Straży przeprowadził szereg pogadarek z dziećmi dotyczących tematyki antyśmogowej na półzimowiskach, w przedszkolach oraz szkołach podstawowych w klasach I-III. Problematyka ta była również omówiona na spotkaniach zorganizowanych przez Polski Związek Działkowców – Okręg w Elblągu, ze szczególnym zwróceniem uwagi na zakaz spalania odpadów pochodzenia roślinnego oraz obowiązku segregacji i gromadzenia wszelkich odpadów.

Miasto Elbląg, porozumieniem zawartym z Ministrem Środowiska w dniu 21 lipca 2015 r., podobnie jak 44 inne miasta, zadeklarowało swój udział w projekcie realizowanym w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 pt. „Opracowanie planów adaptacji do zmian klimatu dla miast powyżej 100 tys. mieszkańców”. Inicjatywa była współfinansowana przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko oraz ze środków budżetu państwa.

Przygotowanie miejskich planów adaptacji oparte zostało na innowacyjnym podejściu zmierzającym do określenia najbardziej efektywnych działań przystosowawczych i ochronnych przed skutkami ostniejących i prognozowanych zmian klimatu (temperatury ekstremalne, fale upałów, intensywne opady deszczu, burze i wichury, powódzie miejskie i od strony rzek). Prace nad opracowaniem planów adaptacji do zmian klimatu trwały dwa lata. Korzyści społeczne i gospodarcze, wzrost poziomu bezpieczeństwa oraz poprawa jakości życia w mieście to cele, które dzięki wdrożeniu opracowanych planów adaptacji zostaną zrealizowane do roku 2030.

Elbląski Plan Adaptacji do zmian Klimatu przyjęto Uchwałą Nr V/139/2019 Rady Miejskiej w Elblągu z dnia 18 kwietnia 2019 r. w sprawie przyjęcia "Planu adaptacji do zmian klimatu miasta Elbląga do roku 2030". Wizją planu jest, aby miasto Elbląg stało się miastem zrównoważonego rozwoju gospodarczego i społecznego, zapewniającym swoim mieszkańcom bezpieczeństwo w warunkach zmieniającego się klimatu. Uwzględnienie prognozowanych zmian klimatu w planowaniu rozwoju miasta jest niezbędne dla zapewnienia bezpiecznego i sprawnego jego funkcjonowania oraz wysokiej jakości życia mieszkańców. Cele zapisane w Planie adaptacji dotyczą głównie tych sektorów, które zostały uznane za najbardziej wrażliwe na zmiany klimatu w mieście Elbląg, tj. gospodarka wodna, zdrowie publiczne, transport, oraz energetyka. W planie określono działania adaptacyjne wybrane dla Miasta Elbląga m. in.:

- Budowa i rozwój systemu błękitnej i zielonej infrastruktury_gospodarowanie wodami opadowymi,
- budowa systemu rozwiązań dla zapewnienia komfortu termicznego mieszkańców,
- rozbudowa systemu ograniczania niskiej emisji komunalnej w miastach,
- dostosowanie systemu komunikacji publicznej do skutków zmian klimatu.

W 2020 roku rozpoczęto wdrażanie „Planu adaptacji do zmian klimatu dla miasta Elbląga do roku 2030”.

Uchwałą Nr XIII/391/2020 Rady Miejskiej w Elblągu z dnia 24 września 2020 r. została przyjęta Strategia rozwoju elektromobilności Elbląga 2020+. Celem Strategicznym dokumentu jest ograniczenie zanieczyszczenia powietrza oraz poprawa jakości i zmniejszenie emisyjności transportu zbiorowego oraz indywidualnego poprzez wdrażanie rozwiązań z zakresu elektromobilności.

Realizacja Strategii Elektromobilności Elbląga 2020+ wpłynie w sposób pozytywny na otoczenie społeczno-gospodarcze, pozwalając na rozwiązanie zidentyfikowanych problemów komunikacyjnych. Efektem wdrożenia zapisów dokumentu będzie minimalizacja negatywnych skutków ubocznych życia w środowisku miejskim, takich jak zanieczyszczenie powietrza, hałas, stres, a tym samym zmniejszenie zapadalności na choroby związane z ww. czynnikami. Dzięki realizacji Strategii zwiększy się atrakcyjność i konkurencyjność Miasta Elbląg poprzez poprawę wizerunku Miasta jako nowoczesnego ośrodka wprowadzającego innowacyjny, bezpieczny i przyjazny środowisku i mieszkańcom system transportowy umożliwiający wszystkim grupom wiekowym, w tym także osobom z niepełnosprawnościami, wygodne i szybkie przemieszczanie się różnymi środkami nisko- i zeroemisyjnego transportu.

3.2. Zagrożenie hałasem

Nazwa zadania	Termin realizacji zgodnie z harmonogramem rzeczowo-finansowym Programu
Budowa, przebudowa oraz modernizacja dróg gminnych, w tym m.in.:	
Przebudowa i rozbudowa systemu dróg na Starym Mieście – ul. Rybacka	2012-2019
Budowa układu drogowego na osiedlu zlokalizowanym w obszarze ulic Okrężna - Fromborska	2019-2020
Przebudowa ulic: Czarneckiego, Artyleryjska	2019-2020
Przebudowa ulic: Toruńska, Bydgoska, Tczewska, Grudziądzka	2020-2024
Budowa ul. Janowskiej	2019-2020
Przebudowa ulic: Szucha, Gdyńska, Szczecińska, Skierniewicka	2020-2023
Realizacja Programu ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Elbląg	2016-2020

Z analizy stanu akustycznego środowiska zdiagnozowanego w Mapie Akustycznej miasta Elbląga z roku 2017 wynika, że poziom hałasu kolejowego i tramwajowego nie powoduje przekroczeń poziomów dopuszczalnych, a uciążliwość hałasu przemysłowego ma jedynie niewielkie znaczenie lokalne, zidentyfikowane na niewielkich obszarach z zabudową mieszkaniową położoną przy ulicy Elektrycznej, ulicy Panieńskiej oraz w pobliżu złomowisk, na których występują stosunkowo niewielkie (do 3 dB) przekroczenia poziomów dopuszczalnych w porze dziennej. Źródłem hałasu, którego uciążliwość jest odczuwalna przez największą grupę mieszkańców miasta Elbląg jest ruch samochodowy (źródło: Program ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Elbląga). W latach 2019 - 2020 podjęto środki naprawcze zmierzające do ograniczenia tej uciążliwości hałasowej, a najważniejsze z nich dotyczyły realizacji polityki komunikacyjnej oraz budowy i modernizacji wewnętrznego układu drogowego miasta Elbląg i organizacji ruchu.

W ramach zadania budowy, przebudowy oraz modernizacji dróg gminnych:

- wykonano przebudowę drogi gminnej nr 401222N ulicy Rybackiej, w ramach której zrealizowano następujący zakres prac:
 - przebudowę jezdni,
 - wykonano 19 miejsc parkingowych, w tym 2 dla pojazdów osób niepełnosprawnych,
 - wykonano chodniki zlokalizowane po obu stronach jezdni,
 - wyznaczono przejście dla pieszych na skrzyżowaniu z ul. Wodną,
 - wykonano oświetlenie i odwodnienie przebudowywanej drogi.

Koszt realizacji/źródła finansowania: 793 258 zł / środki własne Gminy Miasto Elbląg, dofinansowanie uzyskane w ramach Funduszu Dróg Samorządowych.

- w 2019 r. zawarto Porozumienie między SM Śródmieście i Gminą Miasto Elbląg dot. wspólnej realizacji budowy odcinka ul. Janowskiej. SM Śródmieście opracowała dokumentację projektową, wykonała kanalizację deszczową oraz przebudowała sieci podziemne będące w kolizji z projektowaną ulicą. Roboty budowlane związane z przebudową drogi zostaną wykonane do końca 2021 r.
- w 2020 r. w ramach zadania: przebudowa ulic: Czarneckiego, Artyleryjska została wykonana przez firmę NEOX Sp. z o.o. dokumentacja projektowa w zakresie odnowy nawierzchni ul. Artyleryjskiej w Elblągu. Koszt realizacji/ źródła finansowania: 15 670 zł - środki własne Gminy Miasto Elbląg.

Z uwagi na brak możliwości zabezpieczenia środków w obowiązującej Wieloletniej Prognozie Finansowej realizacja Przebudowy ulic: Toruńska, Bydgoska, Tczewska, Grudziądzka, Szucha, Gdyńska, Szczecińska, Skierniewicka oraz budowy układu drogowego na osiedlu zlokalizowanym w obszarze ulic Okrężna - Fromborska będzie rozważona w terminie późniejszym.

W ramach wprowadzenia w 2019 roku pilotażowej metody redukcji hałasu drogowego metodą „u źródła”, w 3 z 22 obszarów, o gęstej zabudowie, które są szczególnie narażone na hałas drogowy wprowadzono znaki drogowe ograniczające prędkość do 30 km/h, w godz. 22:00 – 6:00 na ulicach: Mickiewicza (odcinek od al. Grunwaldzkiej do ul. Wojska Polskiego) i Rawskiej (od ronda Kaliningrad do ul. Pabianickiej) oraz całodobowo na ul. Orlej (od ul. Warszawskiej do ul. Grochowskiej). W 2020 roku, w ramach kontynuacji pilotażowej metody redukcji hałasu drogowego w kolejnych 4

obszarach wprowadzono znaki drogowe ograniczające prędkość do 30 km/h, w godz. 22:00 – 6:00 na odcinkach: ul. Tadeusza Kościuszki; ul. Wspólna; ul. Stanisława Moniuszki, wraz z likwidacją progów zwalniających oraz ul. Marii Konopnickiej, które wpłynęły na zmniejszenie wskaźnika M pozwalającego na ustalenie kolejności realizacji zadań zapisanych w Programie Ochrony Środowiska przed hałasem dla miasta Elbląg oraz spowodują docelową redukcję poziomu hałasu w porze nocnej, o co najmniej ok. 3 dB. Ponadto redukcja prędkości prowadzi do efektu synergii: ograniczenia hałasu, zwiększenia bezpieczeństwa ruchu oraz zmniejszenia zanieczyszczeń powietrza.

W latach 2019-2020 na terenie Gminy Miasto Elbląg zostało uchwalonych 6 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w których wprowadzono zapisy dotyczące sposobów zabudowy i zagospodarowania terenu umożliwiające ograniczenie emisji hałasu stosowanie do wymogów Prawo Ochrony Środowiska.

3.3. Gospodarka wodno-ściekowa

Nazwa zadania	Termin realizacji zgodnie z harmonogramem rzeczowo-finansowym Programu
Dofinansowanie budowy przyłączy do kanalizacji sanitarnej nieruchomości zlokalizowanych na terenie Gminy Miasto Elbląg.	2017-2025

Na terenie Aglomeracji Elbląg procent równoważnej liczby mieszkańców odprowadzających ścieki kanalizacją sanitarną w 2019 roku wyniósł 99,71%. Ilość ścieków dostarczona do stacji zlewnej taborem asenizacyjnym w 2019 roku wynosiła 32 296,90 m³, w związku z brakiem możliwości technicznych podłączenia do sieci kanalizacji sanitarnej gospodarstw domowych (źródło: Elbląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Elblągu Sp. z o.o.). Nieruchomości mieszkańców i przedsiębiorców nieobjęte systemem kanalizacji sanitarnej wyposażono w zbiorniki bezodpływowe, których liczba wyniosła 591 sztuk (stan na 31.12.2019 r.) lub w systemy przydomowych oczyszczalni ścieków, których liczba wyniosła 67 (stan na 31.12.2019r.).

Uchwałą nr XV/454/2020 Rada Miejska w Elblągu w dniu 29.12.2020 r. wyznaczyła obszar i granice aglomeracji Elbląg. Procent skanalizowania aglomeracji Elbląg w 2020 roku wyniósł 99,69%. Ilość ścieków dostarczona do stacji zlewnej taborem asenizacyjnym w 2020 roku wynosiła 33 741,00 m³, w związku z brakiem możliwości technicznych podłączenia do sieci kanalizacji sanitarnej gospodarstw domowych (źródło: Elbląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Elblągu Sp. z o.o.). Nieruchomości mieszkańców i przedsiębiorców nieobjęte systemem kanalizacji sanitarnej wyposażono w zbiorniki bezodpływowe, których liczba wyniosła 632 sztuki (stan na 31.12.2020 r.) lub w systemy przydomowych oczyszczalni ścieków, których liczba wyniosła 74 (stan na 31.12.2020 r.).

Mając na uwadze ochronę środowiska powierzchni Ziemi oraz wód podziemnych przed zanieczyszczeniami sanitarnymi, od 2017 r. Gmina Miasto Elbląg prowadzi dofinansowanie kosztów inwestycji z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej na terenie Gminy Miasto Elbląg, związanych z poprawą gospodarki ściekowej poprzez budowę przyłączy do kanalizacji sanitarnej nieruchomości położonych na terenie Gminy Miasto Elbląg w celu likwidacji zbiorników bezodpływowych na ścieki lub przydomowych oczyszczalni ścieków.

Gmina Miasto Elbląg corocznie przeznaczają na dofinansowanie 50 000 zł, niemniej jednak w związku z niewielkim zainteresowaniem mieszkańców dofinansowaniem, w 2019 roku zawarto 5 umów o dofinansowanie, z czego żadna z nich nie została zrealizowana.

W 2019 r. na terenie Gminy Miasto Elbląg przeprowadzono 2 kontrole problemowe osób fizycznych w zakresie wywiązywania się właścicieli nieruchomości z obowiązków wynikających ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 888 z późn. zm.) – badanie szczelności zbiorników bezodpływowych. Przeprowadzone kontrole wykazały nieprawidłowości w realizacji zadań stanowiących przedmiot kontroli, w związku z powyższym wydano zalecenia pokontrolne. Zobowiązano właścicieli do uszczelnienia zbiornika bezodpływowego na nieczystości ciekłe. Ponadto przeprowadzono 8 kontroli osób fizycznych w trybie doraźnym. W 3 przeprowadzonych kontrolach nie wykazano nieprawidłowości w realizacji zadań stanowiących przedmiot kontroli, w związku z powyższym odstąpiono od zaleceń pokontrolnych. W pozostałych przypadkach zobowiązano właścicieli do uszczelnienia zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe.

W 2020 r. na terenie Gminy Miasto Elbląg przeprowadzono 2 kontrole problemowe osób fizycznych w zakresie wywiązywania się właścicieli nieruchomości z obowiązków wynikających ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 888 z późn. zm.). Przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości.

3.4. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Nazwa zadania	Termin realizacji zgodnie z harmonogramem rzeczowo-finansowym Programu
Dofinansowanie kosztów transportu i unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest	2017-2025

Na podstawie Zarządzenia nr 08/2019, 188/2019 oraz 5/2020 Prezydenta Miasta Elbląg w sprawie szczegółowych warunków dofinansowania kosztów inwestycji z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej na terenie Gminy Miasto Elbląg udzielane było dofinansowanie kosztów transportu i unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest w latach 2019-2020 r.

W ramach dofinansowania w roku 2019 rozliczono 12 umów na podstawie których wypłacono – 26 875,70 zł. Usunięto 20,82 Mg odpadów zawierających azbest. W 2020 roku rozliczono 20 umów na podstawie których wypłacono – 34 398,18 zł. Usunięto 19,28 Mg odpadów zawierających azbest. Koszt realizacji zadania w latach 2019-2020/ źródła finansowania: 61 273,88 zł/ środki własne Gminy Miasto Elbląg.

W obszarze interwencji gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów prowadzono również działania edukacyjne. Celem prowadzonych inicjatyw było poszerzanie wiedzy o ekologii w bezpośrednim kontakcie z przyrodą oraz szerzenie aktywnej postawy na rzecz ochrony środowiska, a w tym szczególny nacisk kładziony był na edukację m. in. w zakresie efektywnej selektywnej zbiórki odpadów komunalnych. Szczegółowe informacje dotyczące działań edukacyjnych uwzględnione są w podrozdziale 3.6 oraz 4.6.

3.5. Zasoby przyrodnicze

Nazwa zadania	Termin realizacji zgodnie z harmonogramem rzeczowo-finansowym Programu
Nasadenia krzewów i drzew na terenach miejskich	2016-2021
Rewitalizacja Wyspy Spichrzów	2019-2020
Realizacja uproszczonego planu urządzania lasu (obiekt Modrzewina)	2016-2025

W latach 2019-2020 w ramach bieżącego utrzymania zieleni oraz działań przygotowawczych do inwestycji w granicach administracyjnych miasta wydawano zezwolenia na usunięcie drzew i krzewów, zobowiązujące wnioskodawców do wykonania nasadzeń zastępczych w ilości 1488 drzew. Ponadto zobowiązano administrujących gruntami miejskimi do nasadzenia 260 szt. drzew na tych terenach.

Zgodnie z inwentaryzacją stanu lasów stanowiących własność osób fizycznych znajdujących się w granicach administracyjnych Gminy Miasto Elbląg prowadzony jest nadzór nad gospodarką leśną. Konsekwentnie realizowany jest zatwierdzony decyzją Starosty „Uproszczony Plan Urządzenia Lasu Komunalnego Miasta Elbląg z Terenu Modrzewiny”, na podstawie którego przeprowadzono czyszczenia późne na powierzchni 14,78 ha. Koszt realizacji/źródła finansowania: 17 500,00 zł/ środki własne Gminy Miasto Elbląg.

Dodatkowo realizowane są zadania w obszarze interwencji zasoby przyrodnicze nieujęte w Programie Ochrony Środowiska. W ramach ochrony czynnej drzew pomnikowych w latach 2019 – 2020 przeprowadzano wizje terenowe, zlecono sporządzenie opinii dendrologicznych, a następnie wykonano w ramach zawartych umów prace pielęgnacyjne w koronach drzew pomnikowych. W 2019 r. przeznaczono na to zadanie 14010,90 zł, natomiast w 2020r. 29269,40 zł

- środki własne Gminy Miasto Elbląg. W analizowanym okresie uchwalono 18 uchwał Rady Miejskiej w zakresie uzgodnienia zakresu prac w koronach drzew pomnikowych. Kwota wydatkowana na ten cel ze środków miasta systematycznie rośnie, konsekwentnie do planowanych na dany rok prac. W ramach przeprowadzonych oględzin stanu zdrowotnego drzew pomnikowych oraz na podstawie zaleceń co do dalszego postępowania z poszczególnymi obiektami pomnikowymi, wytypowano do wykonania prac kolejne obiekty.

Ponadto, w 2020 roku uchwalony został miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Wyspy Spichrzów. Fabryka - Porta Mare Sp. z o.o. wykonała pierwsze formalne zabiegi związane z inwestycją dotyczącą budowy nowoczesnego biurowca w ramach realizowanego przez Agencję Rozwoju Przemysłu S.A. programu „Fabryka”, a także przeprowadziła badania terenu georadarem i sondażowe badania archeologiczne, wybrano również wykonawcę projektu wielobranżowego. Dodatkowo w ramach przebudowy ul. Grochowskiej w Elblągu:

- zakończono budowę oświetlenia drogowego na odcinku od skrzyżowania z ul. Strażniczą do nr 46-46A ul. Grochowskiej (koniec ulicy),
- wykonano dokumentację projektową dot. przebudowy kolejnego odcinka ulicy wraz z budową kanalizacji deszczowej (odcinek od bud. 40 do 47),
- rozpoczęto postępowanie przetargowe związane z wyborem wykonawcy robót budowlanych na przebudowę odcinka ul. Grochowskiej z budową kanalizacji deszczowej na tym odcinku.

3.6. Edukacja

Nazwa zadania	Termin realizacji zgodnie z harmonogramem rzeczowo-finansowym Programu
Promocja walorów przyrodniczych i edukacja ekologiczna	2016-2025
Współpraca i dofinansowanie akcji edukacyjnej „Dzień Ziemi”	2016-2025
Przeprowadzenie akcji „Sprzątanie Świata”	2016-2025
Udział w ogólnopolskiej akcji: „Kochasz dzieci nie pal śmieci”	2016-2025
Edukacja ekologiczna w zakresie selektywnego zbierania odpadów komunalnych	2016-2025

Miasto Elbląg, podobnie jak inne polskie miasta, w 2019 roku rozpoczęło wdrażanie działań wpisujących się w odważną inicjatywę **„Miast bez plastiku”**, polegających zarówno na promocji ekologicznych postaw, dbania o naturę, ale przede wszystkim na zmniejszeniu zużycia plastiku w życiu

codziennym. Z tej okazji zakupiono i przekazano butelki filtrujące w ramach kampanii Prezydenta Miasta Elbląg „Elbląg bez plastiku” mającym na celu ograniczenie ilości zużywanych odpadów z tworzyw sztucznych, wielomateriałowych i metalowych. Wydatkowano w roku 2019 kwotę 9999,90 zł, w roku 2020 kwotę 19 364,73 zł. (łącznie 29 364,63) - środki własne Gminy Miasto Elbląg.

W październiku 2019 roku miasto Elbląg przystąpiło do pilotażowego projektu wyposażania samorządów w żółte pojemniki do segregacji odpadów „rePETa”, pod nazwą „Świat bez odpadów”, realizowanego przez Fundację Nasza Ziemia. Charakterystyczne żółte kosze na odpady z tworzyw sztucznych w ilości 80 sztuk zostały umiejscowione w przestrzeni publicznej miasta, a przede wszystkim w budynkach elbląskiej oświaty, filiach bibliotek i w obiektach sportowych. Celem projektu było wzmocnienie infrastruktury do segregacji odpadów w przestrzeni publicznej - przeciążonej ruchem i powstającymi odpadami.

„Czyste Wody – Zdrowe Ryby”

W ramach wsparcia realizacji zadania publicznego pod nazwą „Prowadzenie edukacji ekologicznej oraz propagowanie działań proekologicznych i zasad zrównoważonego rozwoju środowiska wodnego” odbywały się warsztaty i wędkarskie zawody sportowe pn.: „Czyste Wody – Zdrowe Ryby”. Działanie ekologiczne pod hasłem „Czyste wody – zdrowe ryby”, realizowane w okresie od 2 sierpnia do 30 września 2019 roku, po raz trzynasty adresowane było do elbląskich uczniów szkół podstawowych, specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, grup 6-letnich przedszkoli oraz szkółek wędkarskich Okręgu Polskiego Związku Wędkarskiego w Elblągu. Celem zadania było propagowanie działań proekologicznych i zasad zrównoważonego rozwoju środowiska wodnego wśród dzieci. Zadanie przyczyniło się do większego zaangażowania dzieci w poszanowanie środowiska przyrodniczego. Kwota wsparcia 5 800 zł - środki własne Gminy Miasto Elbląg.

5 czerwca 2019 roku w ramach obchodów „Światowego Dnia Ochrony Środowiska” i w ramach „Europejskiego Tygodnia Zrównoważonego Rozwoju” na ulice miasta Elbląg wyjechał nietypowy – bo **„Zielony Tramwaj”** wypełniony roślinami, co miało zapewnić podróżnym niezapomniane przeżycia oraz promocję ekologicznych form transportu. „Zielony tramwaj” miał przypomnieć mieszkańcom, jak ważna jest troska o naturalne środowisko. W otoczeniu żywej zieleni na gości tramwaju czekały ulotki informacyjne, a także ciekawostki umieszczone na planszach edukacyjnych. Rozdawano mieszkańcom miasta Elbląg miododajne rośliny doniczkowe, jak również informowano o istniejących dofinansowaniach, przy jednoczesnym promowaniu ekologicznej formy transportu, a wszystko to w ustrojonym z żywych roślin tramwaju. Koszt zakupu roślin 1 551,20 zł - środki własne Gminy Miasto Elbląg.

Miasto Elbląg – Gmina Przyjazna Pszczołom

Miasto Elbląg było jedną z 269 gmin, które w 2019 roku przyłączyły się do kolejnej edycji „Manifestu Gmin Przyjaznym Pszczołom”. Jego celem jest zwrócenie uwagi na problem spadku liczebności pszczoł oraz aktywizacja gmin z całej Polski do podjęcia działań na rzecz ochrony owadów zapylających. W ramach projektu w 2019 roku w 16 parkach i na miejskich skwerach w Elblągu na kwietnikach dywanowych i w donicach posadzono rośliny bogate w pokarm dla pszczoł. Obsada

wiosenna w tych miejscach liczyła 13 000 sztuk bratków, a latem kwitło w tych miejscach 69 570 sztuk żeniszków, aksamitek i werbeny patagońskiej. Miasto od 2019 stara się nie kosić trawników przed kwitnieniem roślin, głównie w parkach i na obrzeżach miasta.

Zakupiono także tablice edukacyjne o tematyce pszczelarstwa, w celu propagowania wśród uczniów i wychowanków elbląskich szkół i placówek szkolno-wychowawczych edukacji ekologicznej w zakresie ochrony pszczół. Tablice otrzymały placówki działające najintensywniej w tym zakresie. Koszt zakupu tablic 2 287,80 zł - środki własne Gminy Miasto Elbląg.

W 2019 r. udzielono dofinansowanie warsztatów pn. „Ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego” organizowanych przez Polski Związek Pszczelarski mających na celu propagowanie ekologicznych postaw wśród dzieci z elbląskich placówek przedszkolnych, szkolnych oraz szkolno – wychowawczych. 6 grup dzieci z elbląskich placówek odwiedziły skansen, gdzie przeprowadzono warsztaty dot. pszczół, ich życia i roli na ziemi. Ponadto, ustawiono ule z zapylaczami w 4 lokalizacjach w Elblągu. Wydatkowano kwotę: 10 000,00 zł - środki własne Gminy Miasto Elbląg.

Od 2019 roku mieszkańcy miasta mogą korzystać z opracowanej ulotki dotyczącej „Wspólnego Systemu Segregacji Odpadów w Elblągu”, którą udostępniano mieszkańcom miasta w siedzibie Urzędu Miejskiego, za pośrednictwem Zarządców Nieruchomości i przedstawicieli wspólnot mieszkaniowych, a także prowadzona była dystrybucja ulotek w ramach przekazywanych decyzji o wymiarze podatku w 2019 roku w ilości 30 000 szt. Ponadto, zakupiono ulotki „Kochasz dzieci nie pal śmieci” i „Patrol Antysmogowy”. Ulotki przekazano mieszkańcom miasta. Koszt w roku 2019 - 3 975,36 zł, w roku 2020 - 10 470,99 zł (łącznie 14 446,35 zł) - środki własne Gminy Miasto Elbląg.

Elbląskie „Listy do Ziemi”

11 kwietnia 2019 roku po raz siódmy wystartowała największa akcja edukacji ekologicznej LISTY DLA ZIEMI podczas której dzieci i młodzież, w formie listów, zachęcają dorosłych do proekologicznych działań na rzecz natury. Do akcji włączyło się około 600 uczniów z 10 elbląskich placówek szkolnych. Celem „Listów” jest nakłonienie osób dorosłych poprzez ich dzieci do zachowań ekologicznych.

Elbląskie „Sprzątanie Świata – Polska – 2019 i 2020”

Miasto Elbląg w 2019 roku po raz 26 uczestniczyło w ogólnopolskiej akcji „Sprzątanie Świata – Polska” pod hasłem: „Nie śmiećmy – sprzątamy – Zmieniamy”. W akcji wzięło udział ponad 9 000 osób - uczniów elbląskich przedszkoli, szkół i placówek szkolno-wychowawczych. Grupy uprzątnęły tereny wokół swoich placówek, ale też elbląskie parki i skwery. Celem akcji było podejmowanie działań dzięki, którym mamy stawać się bardziej świadomymi konsumentami. Wszystkim uczestnikom akcji sprzątania wydawano łącznie 1 118 szt. worków na odpady i 9 090 sztuk rękawic. W 2020 r. z uwagi na pandemię nie rozdawano worków i rękawic, a przeprowadzono konkurs, w którym uczniowie pod hasłem **PLASTIK? REZYGNUJĘ. REDUKUJĘ. SEGREGUJĘ** przygotowywali film.

Elbląskie Zielone Pytanie to prosta forma konkursu, która zachęca do rozszerzania swojej wiedzy ekologicznej od 2019 w trzech kategoriach: dla dzieci, dla młodzieży oraz dla wszystkich mieszkańców miasta.

W roku 2020 oklejono tramwaj wg przygotowanego projektu graficznego dot. selektywnej zbiórki odpadów w ramach kształtowania propagowania postaw proekologicznych wśród mieszkańców miasta Elbląg. Koszt 4 981,50 zł - środki własne Gminy Miasto Elbląg.

W 2020 roku na antenie telewizji TRUSO TV odbyła się emisja materiałów (filmików i spotów) edukacyjnych dot. selektywnej zbiórki odpadów w ramach propagowania postaw proekologicznych wśród mieszkańców miasta. Koszt emisji od września do końca grudnia 2020 r - 10 000,00 zł - środki własne Gminy Miasto Elbląg.

W roku 2020 zakupiono naklejki na kosze (plastik, szkło, papier, bioodpady, zmieszane) w ramach działań mających na celu propagowanie postaw ekologicznych wśród mieszkańców w ramach kampanii promującej Jednolity System Segregacji Odpadów, kwota 9900 zł - środki własne Gminy Miasto Elbląg.

Ponadto, w 2020 roku uruchomiono wyszukiwarkę odpadów, w której można znaleźć większość przedmiotów używanych w domach, przy których pojawia się znak zapytania, gdy trzeba je wyrzucić do śmietnika. Leksykon wskazuje konkretne pojemniki, do jakich powinny trafić odpady wraz z ich kolorami. Te śmieci, które nie mają przeznaczenia w osiedlowych boksach lub przydomowych kontenerach, oznaczone jako „Inne” powinny trafić na PSZOK lub do pojemników znajdujących się w instytucjach użyteczności publicznej i sklepach wielkopowierzchniowych (np. zużyte akumulatory) czy w przychodni zdrowia (np. przeterminowane lekarstwa).

4. Realizacja zadań określonych dla osiągnięcia założonych w programie celów – zadania monitorowane

4.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza

NAZWA ZADANIA	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY	TERMIN REALIZACJI	KOSZT REALIZACJI [zł]/ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
Termomodernizacja budynku Nadleśnictwa Elbląg ul. Marymoncka 5	Nadleśnictwo Elbląg	2019	4 439 889,11/ środki własne LP, Fundusz Leśny
Zmiana systemu ogrzewania z pieców na paliwo stałe na ogrzewanie z miejskiej sieci ciepłowniczej lub kotły gazowe w lokalach/budynkach gminnych	Zarząd Budynków Komunalnych	2019-2020	2019 r. - 10.502.231,86 2020 r. - 9.089.155,79
Termomodernizacja budynków/ wymiana okien/ drzwi/ oświetlenia na	Zarząd Budynków Komunalnych	2019-2020	

energooszczędne w lokalach/budynkach gminnych			
Podłączenie do miejskiej sieci ciepłowniczej obiektów istniejących, celem likwidacji źródeł niskiej rozproszonej emisji zanieczyszczeń	Elbląskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.	2019-2020	1 456 327,28/ Środki własne Elbląskiego Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.

W ramach zadania zmiany systemu ogrzewania z pieców na paliwo stałe na ogrzewanie z miejskiej sieci ciepłowniczej lub kotły gazowe w lokalach/budynkach gminnych oraz termomodernizacji budynków/ wymiana okien/ drzwi/ oświetlenia na energooszczędne w lokalach/budynkach gminnych Zarząd Budynków Komunalnych realizował remonty na rzecz poprawy stanu technicznego mieszkaniowego zasobu Gminy Miasto Elbląg.

- W roku 2019:
 - Przeprowadzono prace termomodernizacyjne na 7 budynkach mieszkalnych,
 - Podłączono 11 lokali mieszkalnych do miejskiej sieci ciepłowniczej eliminując tym samym ogrzewanie piecowe,
 - Dokonano wymiany 48 szt. stolarki okiennej w 15 lokalach mieszkalnych oraz 8 szt. okien na klatce schodowej i 1 szt. drzwi wejściowych do budynku mieszkalnego,
 - Dokonano remonty 3 dachów na budynkach gminnych,
 - Wykonano remont stropów piwnicznych 2 budynków mieszkalnych,
 - Dokonano wymiany instalacji elektrycznych w 11 lokalach mieszkalnych oraz w kotłowni i szalecie na Targowisku Miejskim,
 - Wykonano 2 nowe instalacje gazowe c.o. i c.w. , wymieniono kocioł gazowy i kocioł węglowy w 2 lokalach mieszkalnych oraz przebudowano przyłącze wodociągowe na Targowisku,
 - Wykonano remonty 35 lokali mieszkalnych do ponownego zasiedlenia,
 - Przystawiono 47 szt. pieców kaflowych w 43 lokalach mieszkalnych.

Rok 2019 – łączny koszt remontów i konserwacji 10.502.231,86 zł.

- W roku 2020:
 - Dokonano wymiany 54 szt. stolarki okiennej w 24 lokalach mieszkalnych oraz 6 szt. okien na klatce schodowej w 4 budynkach mieszkalnych,
 - Wykonano remonty 6 dachów na 6 budynkach mieszkalnych,
 - Modernizacje budynków wpływające na poprawę bilansu energetycznego:
 - 1) Docieplenie ścian zewnętrznych budynku wraz z wymianą stolarki okiennej i drzwiowej w częściach wspólnych nieruchomości na budynku mieszkalnym przy ul. Bema 33,
 - 2) Ocieplenie połaci dachu od strony poddasza w budynku użytkowym przy ul. Pułaskiego 1F,
 - 3) Roboty dociepleniowo – izolacyjne piwnicy w budynku mieszkalnym przy ul. Browarnej 22,

- Wykonano 4 nowe instalacje gazowe c.o. i c.w. w 4 lokalach mieszkalnych,
- Wykonano remonty 24 lokali mieszkalnych do ponownego zasiedlenia,
- Przystawiono 47 szt. pieców kaflowych w 42 lokalach mieszkalnych,
- Wykonano remont 2 klatek schodowych w budynkach mieszkalnych,
- Dokonano wymiany 1 instalacji elektrycznej w lokalu mieszkalnym.

Rok 2020 – łączny koszt remontów i konserwacji 9.089.155,79 zł.

W ramach przyłączenia nowych odbiorców ciepła i modernizacji istniejących sieci wybudowano lub wymieniono w 2019 r. łącznie 5,68 km sieci preizolowanych. W 2019 roku zostało zmodernizowanych 16 węzłów.

Długość sieci cieplnej wodnej niskiego i wysokiego parametru na terenie miasta w 2020 r. wyniosła ogółem 195,8 km. W ramach przyłączenia nowych odbiorców ciepła i modernizacji istniejących sieci wybudowano lub wymieniono w 2020 r. łącznie 6,2 km sieci preizolowanych. W 2020 roku w miejskiej sieci ciepłowniczej w Elblągu sieci preizolowane stanowiły 56,2 % długości wszystkich sieci ciepłowniczych. W 2020 roku ogólna liczba węzłów cieplnych na terenie Elbląga wynosiła 2 132. Spółka systematycznie modernizuje węzły ciepłownicze, które są wyposażane w wysokowydajne wymienniki ciepła, zasobniki c.w.u., pełną automatykę, umożliwiającą zastosowanie priorytetu c.w.u. i optymalizującą zużycie ciepła. W węzłach tych stosowane są również najnowocześniejsze rozwiązania w zakresie stosowanej automatyki i urządzeń. W 2020 roku wybudowano lub zmodernizowano 74 węzły cieplne.

W 2020 roku liczba odbiorców ciepła sieciowego na terenie Miasta Elbląg wynosiła 1 936, z czego największą grupę stanowiły gospodarstwa domowe – 1 620. Zużycie ciepła sieciowego na terenie Miasta Elbląg w 2020 roku wynosiło 1 426 tys. GJ. W porównaniu z rokiem poprzednim można zauważyć spadek zużycia ciepła o ok. 38 tys. GJ. Największe zużycie ciepła odnotowano w sektorze gospodarstw domowych – 953 tys. GJ.

4.2. Gospodarowanie wodami

NAZWA ZADANIA	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY	TERMIN REALIZACJI	KOSZT REALIZACJI [zł] / ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
Regulacja Srebrnego Potoku wraz ze zbiornikiem	Wody Polskie	2007-2024	33 mln /Brak
Zbiornik na Potoku Dębica	Wody Polskie	2018-2024	2,2 mln /Brak
Przebudowa korytarza rzeki Kumiela km 6+124 ÷20+097	Wody Polskie	2027	20 mln /Brak
Przebudowa koryta rzeki Babica km 0+260÷9+500	Wody Polskie	2027	7 mln /Brak

4.3. Gospodarka wodno-ściekowa

NAZWA ZADANIA	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY	TERMIN REALIZACJI	KOSZT REALIZACJI [zł] / ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
Modernizacja oczyszczalni ścieków w Elblągu wraz z budową i przebudową sieci kanalizacji sanitarnej	Elbląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.	30.09.2022	Koszt całkowity realizacji wg umowy o dofinansowanie: 207.704.736,67 brutto, w tym: 107.226.173,45 dofinansowanie ze środków UE w ramach POIiŚ 2014-2020, 23.500.000 pożyczka z NFOSiGW, 76.978.563,22 środki EPWiK Sp. z o.o.
Budowa i modernizacja kanalizacji deszczowej w Elblągu	Elbląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.	30.06.2020	Wartość przyjętych środków trwałych: 7.213.672,87, w tym: 3.908.461,80 dofinansowanie ze środków UE w ramach POIiŚ 2014-2020, 3.305.211,07 środki EPWiK Sp. z o.o.

Elbląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. realizuje projekt pn. „Modernizacja gospodarki ściekowej w Aglomeracji Elbląg” obejmujący przebudowę i rozbudowę oczyszczalni ścieków przy ul. Mazurskiej oraz przebudowę kanalizacji sanitarnej wraz z przepompowniami ścieków. W 2020 r.:

- podpisano umowę na wykonanie przebudowy i rozbudowy oczyszczalni ścieków,
- podpisano aneks do umowy o dofinansowanie zwiększający wysokość dotacji o 36 mln zł.
- rozpoczęto modernizację ciągu ściekowego i osadowego: budowa i przebudowa istniejących obiektów części ściekowej i osadowej (sieci podziemne, modernizacja ciągu ściekowego, w tym bioreaktora).

W celu pozyskania środków na pokrycie wkładu własnego projekt został zgłoszony do Krajowego Planu Odbudowy – wstępnie zaakceptowany przez Zarząd Województwa i przekazany do oceny na szczeblu krajowym.

W ramach zadania budowy i modernizacji kanalizacji deszczowej w Elblągu w 2020 roku wykonano inwestycję bezwykopowej renowacji kanałów deszczowych - wykonano modernizację kanalizacji deszczowej Dn 400 w ul. Komeńskiego (przywrócono pełną sprawności kanalizacji). Koszt inwestycji: 274 493,92 zł. Ponadto, realizowano projekt pod nazwą „Systemy gospodarowania wodami opadowymi na terenie miasta Elbląg” obejmującego m.in. budowę kanalizacji deszczowej w ul. Okrężnej, Druskiennickiej, Nowogródzkiej, Tarnopolskiej, Grodzieńskiej, Kowieńskiej oraz remont istniejących kanałów deszczowych metodą bezwykopową w ulicach: Kopernika, Skłodowskiej, Chopina, Szymanowskiego, Grunwaldzkiej, Ogólnej, Broniewskiego, Kłoczowskiego, Sobieskiego. Projekt zakończony. Koszt inwestycji: 2 794 265,47 zł.

4.4. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

NAZWA ZADANIA	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY	TERMIN REALIZACJI	KOSZT REALIZACJI [zł] / ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
Rozbudowa/ modernizacja instalacji mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów w Elblągu	Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o.	2020-2022	Koszt realizacji: 19 411 542,66 NFOŚiGW dotacja: 10 652 432,56; Pożyczka: 4 500 000,00

Zadanie rozbudowy/ modernizacji instalacji mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów w Elblągu nie zostało rozpoczęte ze względu na niedomknięcie struktury finansowania (brak umowy pożyczki).

W obszarze interwencji gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów prowadzono również działania edukacyjne. Szczegółowe informacje dotyczące działań edukacyjnych uwzględnione są w podrozdziale 4.6.

4.5. Zasoby przyrodnicze

NAZWA ZADANIA	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY	TERMIN REALIZACJI	KOSZT REALIZACJI [zł] / ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
Prowadzenie spraw związanych z gospodarką leśną na terenie lasu komunalnego <i>Bażantarnia</i> określonych w Uproszczonym planie urządzania lasu na lata 2016-2025.	Zarząd Zieleni Miejskiej	2019-2020	22 662,66/ Plan finansowy
Bieżące utrzymanie lasów komunalnych w tym infrastruktury służącej do celów, rekreacji i edukacji ekologicznej.	Zarząd Zieleni Miejskiej	2019-2020	286 760,120/ Plan finansowy
Bieżące utrzymanie zieleni ogólnomiejskiej w tym parków wraz z zlokalizowanymi na nich urządzeniami zabawowymi, urządzeniami do ćwiczeń oraz małą architekturą (parki, zieleńce miejskie, pasy drogowe).	Zarząd Zieleni Miejskiej	2019-2020	5 113 364,10/ Plan finansowy
Sadzenie drzew i krzewów na terenach zarządzanych przez ZZM oraz w pasach drogowych wynikających z decyzji administracyjnych.	Zarząd Zieleni Miejskiej	2019-2020	69 907,78/ Plan finansowy
Przeprowadzanie zabiegów ochronnych w celu zwalczania szrotówka kasztanowcowiaczka na kasztanowcach rosnących na terenach administrowanych przez ZZM oraz pasach drogowych.	Zarząd Zieleni Miejskiej	2019-2020	60 523,23/ Plan finansowy
Bieżące utrzymanie zieleni na cmentarzach komunalnych i miejscach pamięci.	Zarząd Zieleni Miejskiej	2019-2020	674 599,70/ Plan finansowy

W ramach bieżącego utrzymania zieleni ogólno-miejskiej:

- w roku 2019 założono ogród warzywno-ziołowy w parku im. Gen. Bolesława Nieczuja-Ostrowskiego (posadzono 21 drzew owocowych, 91 krzewów, 14 pnączy winorośli oraz obsiano 38 skrzyni z różnymi warzywami, ziołami i zbożami)
- wykonano obsady kwiatowe jednoroczne 85 900 szt.

Ponadto, w roku 2020:

- założono ogród warzywno-ziołowy w parku im. Gen. Bolesława Nieczuja-Ostrowskiego (obsiano 38 skrzyni z różnymi warzywami, ziołami i zbożami),
- wykonano obsady kwiatowe jednoroczne 85 600 szt.
- wykonano zabiegi ochronne na kasztanowcu białym przeciwko szrotówkowi – 980 szt. Drzew kasztanowców. Zabiegi polegały na zamontowaniu opasek na pniach drzew, pokryciu ich klejem (Nowolep) i zamontowaniu na opasce dyspensera feromonowego.

W celu realizacji „Uproszczonego planu urządzania lasu na lata 2016-2025 dla lasów komunalnych Miasta Elbląg obiekt Bażantarnia” wykonano zabiegi:

- trzebieże na pow. 69,98 ha,
- pielęgnowanie lasu: na pow.1,26 ha x 2,
- odnowienie sztuczne na pow.0,26 ha,
- bieżące utrzymanie szlaków turystycznych i wiat rekreacyjnych.

4.6. Edukacja

NAZWA ZADANIA	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY	TERMIN REALIZACJI	KOSZT REALIZACJI [zł] / ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
Organizacja konkursów, wystaw, warsztatów, prelekcji oraz akcji o znaczeniu lokalnym i wojewódzkim których tematyka opiera się o zagadnienia z ekologii, ochrony przyrody, zachowania bioróżnorodności.	Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o. Polski Związek Wędkarski Nadleśnictwo Elbląg Straż Miejska Park krajobrazowy Wysoczyzny Elbląskiej placówki oświatowe	2019-2020	-

W 2019 roku po raz kolejny odbył się festyn pn. „XII Elbląskie Dni Recyklingu” oraz „Konkurs na selektywną zbiórkę odpadów” dla placówek edukacyjnych i opiekuńczo-wychowawczych, zorganizowane przez Zakład Utylizacji Odpadów sp. z o.o. w Elblągu przy wsparciu Miasta Elbląg.

„XII Elbląskie Dni Recyklingu” odbyły się 18 maja 2019 r., przyciągnęły jak co roku tłumy mieszkańców, podnosząc świadomość ekologiczną i zachęcając do selektywnej zbiórki odpadów. Przyniesione wysegregowane przez mieszkańców odpady (tj.: makulatura, opakowania szklane, puszki, baterie, kartoniki po płynnej żywności, tworzywa sztuczne, zużyte elektroprzęty) można było wymienić na punkty, za które wręczano krzewy, drzewka lub kwiaty. W 2019 roku zebrano w ramach akcji 17 143 kg surowców.

Ponadto, przez cały rok na terenie Zakładu Utylizacji Odpadów Sp. z o.o. w Elblągu prowadzone były zajęcia/ spotkania edukacyjne w zakresie gospodarki odpadami, połączone ze zwiedzaniem elbląskiej instalacji dla grup dzieci i młodzieży z placówek edukacyjnych i opiekuńczo-wychowawczych oraz spotkania dla dorosłych: przedstawicieli gmin i mieszkańców podlegających elbląskiej instalacji. Spotkania uzupełniła emisja filmu dokumentalnego o działalności ZUO Sp. z o.o. w Elblągu i obiektach funkcjonujących w Spółce. W 2019 r. przeprowadzono 75 lekcji w których wzięło udział 1712 uczniów.

Zakład Utylizacji odpadów w Elblągu prowadził w 2019 r. dystrybucję materiałów edukacyjnych dotyczących zasad poprawnej segregacji odpadów, tj.: wydawnictwa „Słownik poprawnej Segregacji”, „Piekarczyk znów o Elbląg walczy”, „Leśne porządki” oraz przekazał 33 szt. tablic edukacyjnych na zabudowy pojemników na odpady.

W 2020 r. Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o. zakończył XXIV i rozpoczął kolejną już XXV edycję „Konkursu na selektywną zbiórkę odpadów dla placówek oświatowych” w roku szkolnym 2020/2021. XXIV edycja konkursu zakończyła się następującymi wynikami:

- W konkursie udział wzięło 65 placówek oświatowo-wychowawczych: 58 z terenu Elbląga i 7 z terenu gmin ościennych: Gronowo Elbląskie (1), Tolknicko (4), Milejewo (2). Wśród placówek uczestniczących w Konkursie było 29 przedszkoli, 22 szkoły podstawowe oraz 10 szkół średnich, 1 bursa szkolna, 3 ośrodki szkolno-wychowawcze. Łącznie uczęszczało do tych placówek 15 269 uczniów.
- Ogółem zebrano 161 555 kg (w roku poprzednim 170 145 kg) odpadowych surowców, z czego w placówkach gminnych 6 914 kg (poprzednio 11 158 kg).
- W poszczególnych grupach odpadów wyniki były następujące:

Baterie	5 160 kg (5 903 kg)
Puszki	320 kg (529 kg)
Kartoniki po napojach	1 712 kg (464 kg)
Makulatura	132 435 kg (137 406 kg)
Nakrętki	21 928 kg (23 842 kg)

- W kategorii edukacja ekologiczna dzieci przygotowywały następujące prace: film „Świat tonie w plastiku. Co ty na to?”, list przekonujący autora, że warto segregować odpady, ekozakładkę do książki zawierającą informację o PSZOK.

Na nowej stronie www.zuoelblag.pl w zakładce edukacja ekologiczna zamieszczono grę do nauki segregacji odpadów dedykowaną dla mieszkańców, głównie dzieci i młodzieży pt. Umieść w koszu

zaprojektowaną przez REKOPOL Organizację Odzysku Opakowań S.A. z Warszawy w ramach projektu Kultura segregacji. Gra umożliwia trening segregacji na różnych poziomach trudności.

Do 11 marca od początku roku na terenie Zakładu odbywały się zajęcia edukacyjne połączone z wycieczką. Przeprowadzono 30 lekcji, w których wzięło udział 591 uczniów wraz z nauczycielami. W trakcie zajęć dzieci zdobywały/ utrzymywały wiedzę nt. zasad segregacji odpadów, uczestniczyły w warsztatach recyklingowych oraz zwiedzały obiekty na terenie spółki drogą ścieżki edukacyjnej.

W okresie pandemii, kiedy placówki oświatowe funkcjonowały zdalnie, ZUO przekazało elbląskiej oświacie oraz placówkom z sąsiednich gmin karty pracy w formie biuletynu pt. „Ekoedukacja atrakcyjna jak zabawa”. Biuletyn zawierał zestaw materiałów edukacyjnych o tematyce dot. gospodarki odpadami w wersji elektronicznej (łamigłówki, kolorowanki, labirynty, krzyżówki itp.)

W roku 2020 ZUO Elbląg objęło patronatem honorowym inicjatywę Przedszkola nr 4 w ramach Ogólnopolskiego Projektu Edukacyjnego plastyczno-technicznego „Serdeczna karteczka”. Serdeczna karteczka to głównie podziękowanie bohaterom różnych zawodów i nauka szacunku dla ludzi pracujących np. na rzecz ochrony środowiska. W przygotowanie karteczki zaangażowane były dzieci, rodzice i nauczyciele.

Działania edukacyjne prowadzone były również przez Park Krajobrazowy Wysoczyzny Elbląskiej, które zostały zawarte w tabeli poniżej.

Tab. 1 Organizacja konkursów, wystaw, warsztatów, prelekcji oraz akcji o znaczeniu lokalnym i wojewódzkim realizowana przez Park Krajobrazowy Wysoczyzny Elbląskiej (PKWE).

NAZWA ZADANIA	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY	TERMIN REALIZACJI	KOSZT REALIZACJI [zł] / ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
XVIII Ogólnopolski Konkurs „Poznajemy parki krajobrazowe Polski”: III etap „parkowy” i IV „wojewódzki”	PKWE (etap III), ZPK Jerzwałd (etap IV)	III etap: 11.01.2019 IV etap: 22.03.2019	WFOŚiGW w Olsztynie, środki własne (7000,00 zł)
XIX ogólnopolski konkurs „Poznajemy parki krajobrazowe Polski”: 3 etapy	PKWE	I etap: 14.11.2019 II etap: 16.12.2019 III etap: 09.01.2020 (etap IV się nie odbył z powodu COVID-19)	
Konkurs plastyczny „Fascynujące zwierzęta i rośliny w Parku	PKWE	wrzesień – listopad 2019	

Krajobrazowym Wysoczyzny Elbląskiej”			
Turniej wiedzy ekologicznej „Woda, gleba, powietrze”, podsumowujący Akcję Sprzątania Świata Polska 2019	PKWE	12.11.2019	
Zajęcia edukacyjne prowadzone w szkołach, przedszkolach, bibliotekach, siedzibie PKWE i w terenie (wycieczki) dla dzieci z m. Elbląg	PKWE	cały 2019 rok	
XXVI Ogólnopolski Młodzieżowy Konkurs Krajoznawczy „Poznajemy Ojcowiznę” dla młodzieży szkolnej z całego kraju (główny organizator: PTTK), Elbląg, ok. 50 osób	PTTK Oddział Ziemi Elbląskiej	26.05.2019	--
XVI „Zimowe ptakoliczenie” – wspólnie z PTTK Oddział Ziemi Elbląskiej w ramach ferii zimowych dla szkół elbląskich odbyły się zajęcia edukacyjne o gatunkach ptaków zostających na zimę oraz liczenie ptaków	PTTK Oddział Ziemi Elbląskiej	24.02.2020	--
Konkurs plastyczny pt. „Cztery pory roku w Parku Krajobrazowym Wysoczyzny Elbląskiej” dla uczniów ze szkół podstawowych	PKWE	wrzesień – listopad 2020	WFOŚiGW w Olsztynie, środki własne (12500,00 zł)
Zajęcia edukacyjne prowadzone w szkołach, przedszkolach, bibliotekach, siedzibie PKWE i w terenie (wycieczki) dla dzieci z m. Elbląg	PKWE	cały 2020 rok	

Źródło: Park Krajobrazowy Wysoczyzny Elbląskiej

Działania edukacyjne realizowane przez Straż Miejską w Elblągu zostały ujęte w podrozdziale 3.1 – Ochrona klimatu i jakości powietrza.

5. Mierniki realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla miasta Elbląg do roku 2020 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2021-2025”

Bezpośrednim wskaźnikiem zaawansowania realizacji zadań programu jest wysokość ponoszonych nakładów finansowych oraz uzyskiwane efekty rzeczowe.

Pomiar stopnia realizacji celów Programu odbywa się również poprzez mierniki. Mierniki te związane są z poszczególnymi celami. Niektóre z mierników są parametrami stanu środowiska w sytuacji, gdy cel Programu odnosi się wprost do zasobu środowiskowego. Poza głównymi miernikami przy ocenie skuteczności realizacji programu mogą być brane pod uwagę również wskaźniki społeczno-ekonomiczne, wskaźniki presji na środowisko i stanu środowiska oraz wskaźniki aktywności państwa i społeczeństwa. Wskaźniki te ze względu na ich opisowy charakter oraz trudności w definiowaniu ich wartości należy traktować jako fakultatywne. Wskaźniki realizacji Programu przedstawiono poniżej w tabeli.

Tab. 2 Wskaźniki realizacji Programu dla poszczególnych obszarów interwencji.

OBSZAR INTERWENCJI	WSKAŹNIK	ŹRÓDŁO DANYCH	WARTOŚĆ BAZOWA WSKAŹNIKA (rok 2014)	WARTOŚĆ WSKAŹNIKA 2020 R.
Ochrona klimatu i jakości powietrza	zanieczyszczenia, dla których stwierdzono klasę C wg kryterium ochrony zdrowia w strefie, w której położony jest powiat	WIOŚ	dla B(a)P	0
	emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych: - pyłowych - gazowych	GUS	103 t/rok 302 520 t/rok	56 r/rok 288 910 t/rok
	odbiorcy energii elektrycznej	GUS	44 858 szt.	48 280 szt.
	zużycie energii elektrycznej	GUS	65 556 MWh	74 526MWh

	przyłącza sieci gazowej	GUS	4 391 szt.	4 691szt.
	ludności korzystającej z sieci gazowej	GUS	106 819 os.	97 461 os.
	liczba kotłowni	GUS	38 szt.	Dana jeszcze niedostępna, będzie dostępna
	łączna długość sieci ciepłowniczej (przesyłowa i przyłącza)	EPEC Sp. z o.o.	193,5 km (2015 r.)	195,8 km
Gospodarka wodno-ściekowa	długość sieci wodociągowej	EPWiK Sp. z o.o.	374,14 km	377,2 km
	długość sieci kanalizacyjnej	EPWiK Sp. z o.o.	439,8 km	564,6 km
	odsetek ludności korzystającej z wodociągu	GUS	98,8%	98,7%
	odsetek ludności korzystającej z kanalizacji	GUS	94,9%	94,6%
	wielkość oczyszczalni komunalnych w RLM	GUS	181 800 RLM	181 800 RLM
	liczba oczyszczalni ścieków: - ogółem - z podwyższonym usuwaniem biogenów	GUS	1	1

Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	masa zebranych zmieszanych odpadów komunalnych	GUS	31 859,47 Mg	30 970,90 Mg
	liczba instalacji do unieszkodliwiania odpadów komunalnych przez składowanie	WIOŚ	1	1
	liczba instalacji do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów poza składowaniem	WIOŚ	1	1
	masa odpadów zdeponowanych na składowiskach (z odpadów zmieszanych)	Gmina Miasto Elbląg	6 100,58 Mg	19 807,01 Mg
Zasoby przyrodnicze	lesistość	GUS	26,9%	26,6%
	powierzchnia: - gruntów leśnych - lasów	GUS	2 162,99 ha	2 120,49 ha
	udział obszarów chronionych w powierzchni ogółem	GUS	44,8%	55,9%
	liczba pomników przyrody	CRFOP	62 szt.	61 szt.
	nasadzenia zieleni w danym roku	GUS	915 szt.	Dana jeszcze niedostępna, będzie dostępna

źródło: opracowanie własne

Analizując powyższe wskaźniki realizacji Programu dla poszczególnych obszarów interwencji można zauważyć, iż znaczna część wskaźników wskazuje na zmiany pozytywne.

W raporcie opublikowanym w kwietniu 2021 roku przez Wydział Monitoringu Środowiska w Olsztynie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska pn.: „Roczna ocena jakości powietrza w województwie warmińsko-mazurskim. Raport wojewódzki za rok 2020”, w strefie miasto Elbląg spośród klasyfikowanych wskaźników wszystkie substancje zostały zaliczone do klasy A (A1 w przypadku pyłu PM_{2,5}). Już w 2019 roku zanotowano znaczny spadek ilości dni ze stężeniami średniodobowymi pyłu PM₁₀ powyżej 50 µg/m³. Zanotowano również znaczny spadek średniorocznych stężeń pyłu PM₁₀ i PM_{2,5} oraz stężeń benzo(a)pirenu. Wpłynęło to na zmianę w klasyfikacji strefy miasto Elbląg pod kątem benzo(a)pirenu z klasy C na klasę A. W 2020 roku strefa miasto Elbląg również została sklasyfikowana jako klasa A.

Zgodnie z definicją Głównego Urzędu Statystycznego zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza to tzw. punktowe źródła emisji zanieczyszczeń, do których zaliczono wszystkie jednostki organizacyjne ustalone przez ówczesnego Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych na podstawie określonej wysokości opłat wniesionych w 1986 r. za roczną emisję substancji zanieczyszczających powietrze według stawek określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 stycznia 1986 r. w sprawie opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian (Dz. U. Nr 7, poz. 40 z późn. zmianami). Ustalona w ten sposób zbiorowość jednostek sprawozdawczych (zakładów) utrzymywana jest corocznie, co m.in. zapewnia zachowanie ciągłości i porównywalności wyników badania. Zbiorowość ta może być powiększona jedynie w szczególnych wypadkach, np. o jednostki nowouruchomione lub rozbudowane o wysokiej skali progowej emisji zanieczyszczeń. Wartość wskaźnika emisji zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych pyłowych i gazowych w roku 2020 w stosunku do wartości bazowej w roku 2014 zmalała. Według danych Krajowego Ośrodka Bilansowania i Zarządzania Emisjami (KOBiZE) zlokalizowanym w Instytucie Ochrony Środowiska-PIB, głównym źródłem emisji zanieczyszczeń powietrza w województwie warmińsko-mazurskim jest sektor komunalno-bytowy (ok. 50%), w dalszej kolejności znaczenie w emisji zanieczyszczeń odgrywa transport oraz emisja punktowa ok. 15%.

Istniejący w Elblągu układ sieci ciepłowniczych obejmuje swym zasięgiem główne obszary miasta. Ciepło z miejskiej sieci ciepłowniczej (m.s.c.) dostarczane jest do obiektów pozostających w zasobach spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych, obiektów komunalnych, administracyjnych, handlowych, usługowych i przemysłowych, jak również doprowadzone jest do budynków jednorodzinnych. Długość sieci cieplnej wodnej niskiego i wysokiego parametru na terenie miasta w 2020 r. wyniosła ogółem 195,8 km. W 2020 roku liczba odbiorców ciepła sieciowego na terenie Miasta Elbląg wynosiła 1 936, z czego największą grupę stanowiły gospodarstwa domowe – 1 620.

System zaopatrzenia w wodę Elbląga tworzą ujęcia wody, stacje uzdatniania wody (SUW), zbiorniki retencyjne oraz sieć wodociągowa. Miasto Elbląg zaopatrywane jest w wodę z 7 ujęć wód podziemnych zlokalizowanych na terenie miasta i poza jego granicami. Na terenie Elbląga istnieje układ kanalizacji rozdzielczej. Ścieki sanitarne odprowadzane są do mechaniczno-biologiczno-chemicznej

oczyszczalni ścieków, zlokalizowanej w północno-zachodniej części miasta przy ul. Mazurskiej, poprzez system kanalizacji sanitarnej grawitacyjno-ciśnieniowej. System ten składa się z sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami i 26 przepompowni ścieków. Wody opadowe z miasta odprowadzane są poprzez system kanalizacji deszczowej lub rowami otwartymi do rzeki Kumieli, Elbląg, Babicy i dalej do Zalewu Wiślanego. Wartości długości sieci wodociągowej i kanalizacyjnej wzrosły w stosunku do wartości bazowej wskaźnika w 2014 roku.

Część wskaźników wskazuje na negatywne zmiany. Przyczyną niższej wartości wskaźnika lesistości oraz powierzchni gruntów leśnych i lasów jest ubytek powierzchni gruntów leśnych, a tym samym zmniejszenie lesistości w stosunku do roku 2014, co wynika ze zmiany klasyfikacji gruntów.

Zmiana liczby pomników przyrody spowodowana jest zdjęciem formy ochrony przyrody z pomnika przyrody Nr 311/1973, stanowiącego grupę 4 drzew gatunku lipa drobnolistna *Tilia cordata*, zrośniętych nasadami pni tuż nad powierzchnią gruntu, znajdującego się na terenie nieruchomości przy ul. Częstochowskiej 9 w Elblągu, na działce ewidencyjnej Nr 781/1, obręb 5 uznanego za pomnik przyrody Orzeczeniem Nr 311 Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Gdańsku z dnia 16.10.1973r. Przedmiotowe drzewa obumarły, utraciły walory przyrodnicze, dla których uznano je za pomnik przyrody. Ponadto, drzewa stanowiły zagrożenie dla bezpieczeństwa.

Wzrost wartości masy odpadów zdeponowanych na składowiskach (z odpadów zmieszanych) wynika w głównej mierze ze sposobu postępowania z odpadami powstającymi po procesie kompostowania. Po procesie kompostowania powstaje odpad o kodzie 19 05 99, który na dzień dzisiejszy w całości jest składowany, w latach poprzednich poddawany był uszlachetnieniu i poddawany dodatkowej obróbce mechanicznej w wyniku czego powstawał odpad – kompost nieodpowiadający wymaganiom o kodzie 19 05 03, (stanowił on ok. 60-70% odpadu o kodzie 19 05 99). Zgodnie z rozporządzeniem w sprawie składowisk odpadów, odpad ten mógł być wykorzystywany do wykonania okrywy rekultywacyjnej (tym samym nie był on wliczany do masy odpadów poddawanych składowaniu). W latach 2014-2015 gdy prowadzony był proces rekultywacji kopca bioenergetycznego (Elbląg, ul. Mazurska 42) istniała możliwość wykorzystania odpadu o kodzie 19 05 03 jako materiału.

6. Podsumowanie i wnioski

„Program Ochrony Środowiska dla miasta Elbląg do roku 2020 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2021-2025” uwzględni założenia zawarte w wojewódzkim programie ochrony środowiska oraz innych dokumentach strategicznych przygotowanych dla województwa, jak i dla miasta Elbląg. Program stanowi podstawowe narzędzie prowadzenia polityki ochrony środowiska w Elblągu, określając cele i kierunki działań zmierzających do poprawy stanu środowiska.

Należy podkreślić, że w Programie zwrócono uwagę na najważniejsze problemy ochrony środowiska dla poszczególnych obszarów interwencji tj.: ochrona klimatu i jakości powietrza, zagrożenie hałasem, gospodarka wodno-ściekowa, zasoby przyrodnicze, gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów.

W Raporcie przedstawiono stopień wykonania zadań określonych w „Programie Ochrony Środowiska dla miasta Elbląg do roku 2020 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2021-2025”.

Podstawowym źródłem danych były ankiety sprawozdawcze, skierowane do podmiotów i instytucji leżących w granicach administracyjnych miasta Elbląg. Konstrukcja ankiet umożliwiła pozyskanie kluczowych z punktu widzenia przygotowania Raportu informacji, na temat prowadzonych działań, mających wpływ na stan środowiska w Elblągu. Dodatkowo, w celu określenia stopnia realizacji celów Programu wykorzystano dane udostępnione przez Główny Urząd Statystyczny.

Znaczna część planowanych zadań została wykonana. Realizacja części z nich, z powodu braku wystarczających środków została przesunięta na termin późniejszy. W Raporcie pojawiły się również nowe zadania pomimo, iż nie zostały ujęte w harmonogramie rzeczowo - finansowym Programu. Zrealizowane zadania ponadprogramowe, dają korzystny i pozytywny obraz działalności prośrodowiskowej na terenie Miasta Elbląg.

W obszarze interwencji ochrona klimatu i jakości powietrza zrealizowano szereg zadań przyczyniających się do poprawy jakości powietrza m. in. termomodernizacja budynków, wymiana systemu ogrzewania oraz przyłączenia nieruchomości do miejskiej sieci ciepłowniczych. Gmina Miasto Elbląg w latach 2019-2020 prowadziła dofinansowanie w celu likwidacji ogrzewania opartego na paliwie stałym i zastąpienie go ogrzewaniem proekologicznym – gazowym, elektrycznym lub podłączeniem nieruchomości do miejskiej sieci ciepłowniczej.

W obszarze interwencji zagrożenia hałasem zadania polegały głównie na budowie, przebudowie oraz modernizacji dróg gminnych.

W zakresie gospodarki wodno-ściekowej Gmina Miasto Elbląg prowadziła dofinansowanie budowy przyłączy do kanalizacji sanitarnej nieruchomości zlokalizowanych na terenie Gminy Miasto Elbląg. Ponadto, realizowano zadania w zakresie modernizacji oczyszczalni ścieków w Elblągu wraz z budową i przebudową sieci kanalizacji sanitarnej oraz budową i modernizacją kanalizacji deszczowej w Elblągu.

W obszarze interwencji gospodarka odpadami i zapobiegania powstawaniu odpadów Gmina Miasto Elbląg prowadziła dofinansowanie kosztów transportu i unieszkodliwienia odpadów zawierających azbest oraz działania edukacyjne mających na celu prowadzonych inicjatyw było poszerzanie wiedzy o ekologii w bezpośrednim kontakcie z przyrodą oraz szerzenie aktywnej postawy na rzecz ochrony środowiska, a w tym szczególny nacisk kładziony był na edukację m. in. w zakresie efektywnej selektywnej zbiórki odpadów komunalnych.

W obszarze interwencji zasoby przyrodnicze zgodnie z inwentaryzacją stanu lasów stanowiących własność osób fizycznych znajdujących się w granicach administracyjnych Gminy Miasto Elbląg prowadzony był nadzór nad gospodarką leśną. Konsekwentnie realizowany był zatwierdzony decyzją Starosty „Uproszczony Plan Urządzenia Lasu Komunalnego Miasta Elbląg z Terenu Modrzewiny”. W ramach ochrony czynnej drzew pomnikowych w latach 2019 – 2020 przeprowadzono wizje terenowe, zlecono sporządzanie opinii dendrologicznych, a następnie wykonano w ramach zawartych umów prace pielęgnacyjne w koronach drzew pomnikowych. W analizowanym okresie uchwalono 18 uchwał Rady Miejskiej w zakresie uzgodnienia zakresu prac w koronach drzew pomnikowych.

Edukacja ekologiczna jest niezbędnym elementem wszystkich działań realizowanych w zakresie ochrony środowiska. Ponadto, edukacja ekologiczna jest ważnym założeniem Programu i powinna służyć

podniesieniu świadomości społeczeństwa, które powinno brać aktywny udział w ochronie zasobów przyrody. W latach 2019-2020 zrealizowano szereg działań mających na celu podniesienie świadomości społeczeństwa.

Analizując poziom wykonanie Programu można stwierdzić, że realizacja zadań zaplanowanych do 2020 roku przyczynia się do poprawy i uporządkowania zarządzania środowiskiem na terenie miasta, poprawy jakości środowiska naturalnego Miasta oraz życia jego mieszkańców, a tym samym przyczynia się do zrównoważonego rozwoju Miasta.